ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2026 р. №

ЗМІНИ

щодо оцінювання повсякденного функціонування особи,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України

1. Розділ “МОЗ” додатка до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 85, ст. 2850; 2021 р., № 35, ст. 2064; 2025 р., № 192), доповнити такою позицією:

“Знеособлена агрегована інформація про результати оцінювання повсякденного функціонування особи”.

2. У Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 р. № 560 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 49, ст. 2979; 2025 р., № 12, ст. 938):

1) доповнити пунктом 58^2 такого змісту:

“58^2. Військовозобов’язаним, в яких закінчився строк, на який встановлено інвалідність, та яким не менше ніж за місяць до завершення такого строку сформовано направлення на проведення повторного оцінювання повсякденного функціонування особи, право на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період продовжується до прийняття експертною командою з оцінювання повсякденного функціонування особи нового рішення щодо встановлення (невстановлення) інвалідності.

Відомості про продовження такої відстрочки вносяться відповідним територіальним центром комплектування та соціальної підтримки до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов’язаних та резервістів протягом трьох робочих днів з дня отримання документів, зазначених у підпункті 2 пункту 1 додатка 5.”.

2) у додатку 5 до Порядку:

у графі “Документи, що підтверджують право на відстрочку”:

у підпункті 2 пункту 1 графу викласти в такій редакції:

“довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання

повсякденного функціонування особи або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, що надсилається до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, яке підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики, або постанова військово-лікарської комісії територіального центру комплектування та соціальної підтримки, або відомості про групу інвалідності, причину інвалідності, дату встановлення інвалідності, безстроковість установлення групи інвалідності чи дату наступного переогляду, отримані із Централізованого банку даних з проблем інвалідності засобами Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, а також направлення на проведення повторного оцінювання повсякденного функціонування особи, сформоване в електронній системі щодо оцінювання повсякденного функціонування особи до завершення строку, на який встановлено інвалідність (для військовозобов'язаних, в яких закінчився строк, на який встановлено інвалідність, та яким не менше ніж за місяць до завершення такого строку сформовано направлення на проведення повторного оцінювання повсякденного функціонування особи).".

2. У постанові постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 "Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи" (Офіційний вісник України, 2024 р., № 107, ст. 6782; 2025 р., № 8, ст. 667, № 18, ст. 1223):

1) у Положенні про експертні команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженому зазначеною постановою:

пункт 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

"У разі формування або розформування в закладі охорони здоров'я експертних команд певного профілю інформація про це оприлюднюється на веб-сайті відповідного закладу охорони здоров'я та вноситься до електронної системи щодо оцінювання повсякденного функціонування особи.";

у пункті 8:

підпункт 2 викласти в такій редакції:

"2) проводить перевірку обґрунтованості рішень, прийнятих експертними командами або медико-соціальними експертними комісіями;";

підпункт 5 викласти в такій редакції:

“5) здійснює розгляд скарг на рішення експертних команд або медико-соціальних експертних комісій;”;

у пункті 9:

підпункт 10 викласти у такій редакції:

“10) встановлюють причинний зв’язок смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров’я у разі, коли законодавством передбачається надання пільг членам сім’ї померлого;”;

підпункт 11 викласти у такій редакції:

“11) встановлюють медичні показання для забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю автомобілем і протипоказання до керування ним для осіб з інвалідністю;”;

підпункт 13 викласти у такій редакції:

“13) встановлюють ступінь стійкого обмеження життєдіяльності особи (крім випадків проведення оцінювання з метою встановлення причинного зв’язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров’я або визначення медичних показань для забезпечення дітей з інвалідністю автомобілем);”;

підпункт 16 виключити;

абзац п’ятий пункту 15 викласти у такій редакції:

“Інформація про перелік лікарів, які мають право проводити оцінювання повсякденного функціонування особи у складі експертних команд, та зміни до такого переліку оприлюднюється на вебсайті відповідного закладу охорони здоров’я.”;

2) у Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженому зазначеною постановою:

пункт 1 після слів “(за наявності)” доповнити словами “, а також неповнолітніх громадян України з метою встановлення медичних показань для забезпечення автомобілем дитини з інвалідністю, яка має порушення опорно-рухового апарату”;

пункт 2 викласти у такій редакції:

“2. У цьому Порядку термін “медичний реєстратор” означає — працівник закладу охорони здоров’я, на якого керівником такого закладу покладено:

1) обов’язки із внесення до електронної системи оцінювання повсякденного функціонування особи (далі — електронна система):

справ, які не були розглянуті медико-соціальними експертними комісіями та були передані до закладів охорони здоров’я для подальшого проведення оцінювання;

справ, розгляд яких здійснено експертними командами з оцінювання повсякденного функціонування особи (далі — експертна команда) із застосуванням паперового документообігу відповідно до пункту 14 цього Порядку;

2) виконання інших функцій, визначених Порядком функціонування електронної системи щодо оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 року № 1338 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 107, ст. 6782).

Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному в Основах законодавства України про охорону здоров’я, Законах України “Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні”, “Про реабілітацію у сфері охорони здоров’я”.”;

пункт 3 виключити;

у пункті 4 слова “визначення причини смерті” замінити словами “встановлення причинного зв’язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров’я”;

у пункті 12:

в абзаці третьому:

слово “зокрема” виключити;

доповнити після слів “демобілізованих осіб” словами “або інша особа”;

абзац дванадцятий доповнити після слів “демобілізованих осіб” словами “або інших осіб”;

в абзаці чотирнадцятому слово “додаються” замінити словом “подаються”;

в абзаці сімнадцятому слова “трьох років” замінити словами “шести місяців”;

пункт 13 викласти у такій редакції:

“13. Громадяни України, які легально перебувають за кордоном, можуть пройти оцінювання повсякденного функціонування особи таким способом:

для громадян України, які перебувають за кордоном на території держав, з якими укладено відповідні міждержавні договори (угоди), та бажають користуватися встановленими законодавством пільгами у зв’язку з їх станом

здоров’я у країні перебування, медична інформація передається у вигляді медичних формулярів, форма яких затверджується такими договорами (угодами). Рішення щодо встановлення інвалідності може прийматися під час заочного розгляду справи за результатами медичного обстеження в країні перебування відповідно до міждержавних договорів (угод);

для громадян України, які перебувають за кордоном та бажають користуватися встановленими законодавством пільгами у зв’язку з їх станом здоров’я в Україні, медичні документи та їх засвідчені відповідно до вимог законодавства України переклади на українську мову можуть бути надіслані лікуючому лікарю поштою або електронною поштою, через мобільні застосунки, соціальні мережі тощо. Лікуючий лікар направляє особу на проведення оцінювання за наявності ознак, що відповідають критеріям направлення на проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 “Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи. Рішення щодо встановлення інвалідності може прийматися під час заочного або з використанням методів і засобів телемедицини (телевідеоконсультування) розгляду справи на підставі поданих документів.

На період воєнного стану та протягом трьох місяців з дня його припинення або скасування в разі легального перебування громадян України за кордоном на території інших держав до розгляду експертними командами можуть прийматися відповідні медичні документи, видані в країні перебування (крім медичних документів, виданих у Російській Федерації або Республіці Білорусь), в яких зазначено діагноз з використанням Міжнародної класифікації хвороб десятого перегляду (МКХ-10), ступінь функціональних порушень, дані лабораторних та функціональних обстежень (виписки стаціонарного хворого, консультації, обстеження тощо) та їх засвідчені відповідно до вимог законодавства України переклади на українську мову.

Лікуючий лікар відповідає за повноту, достовірність та обґрунтованість направлення на проведення оцінювання відповідно до законодавства.”;

у пункті 17:

абзац третій після слів “лікарсько-експертної комісії” доповнити словами “або начальником медичної служби військової частини”;

доповнити пункт абзацом такого змісту:

“Лікар під час прийому пацієнта в разі виявлення у особи стану, що відповідає критеріям направлення на проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024

р. № 1338 “Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи” (Офіційний вісник України, 2024 р., № 107, ст. 6782), або змін у стані здоров’я, що можуть мати наслідком зміну вже встановленої групи інвалідності чи ступеня втрати професійної працездатності, зобов’язаний повідомити пацієнта про його право на проходження оцінювання повсякденного функціонування особи та за бажанням пацієнта сформувати направлення на оцінювання.”;

абзац четвертий підпункту 1 пункту 20 викласти у такій редакції:

“серія (за наявності) та номер документа, що посвідчує особу відповідно до Закону України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус”, Положення про паспорт громадянина України, затвердженого постановою Верховної Ради України від 26 червня 1992 р. № 2503-XII, а для осіб, які не досягли 14-річного віку, – серія (за наявності) та номер свідоцтва про народження або документа, що підтверджує факт народження, виданого компетентним органом іноземної держави та легалізованого у встановленому порядку;”;

у пункті 21:

абзац другий підпункту 1 викласти у такій редакції:

“документ, що посвідчує особу відповідно до Закону України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус”, Положення про паспорт громадянина України, затвердженого постановою Верховної Ради України від 26 червня 1992 р. № 2503-XII, та витяг з реєстру територіальної громади (за наявності), довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи - для внутрішньо переміщеної особи (за наявності), а для осіб, які не досягли 14-річного віку, – свідоцтво про народження або документ, що підтверджує факт народження, виданий компетентним органом іноземної держави та легалізований у встановленому порядку;”;

у підпункті 2:

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

“медичний висновок про дитину з інвалідністю віком до 18 років, яка направлена на оцінювання з метою встановлення медичних показань для забезпечення автомобілем дитини з інвалідністю.”;

у зв’язку з цим абзаци дев’ятий – одинадцятий відповідно вважати абзацами десятим – дванадцятим;

абзац десятий після слів “особистою печаткою” доповнити словами “(за наявності)”;

доповнити новим абзацом такого змісту:

“Лікарі не несуть відповідальності за достовірність, точність, повноту, актуальність інформації щодо раніше встановленої інвалідності та/або ступеня втрати професійної працездатності, внесеної до електронного направлення зі слів осіб, яких направляють на проведення оцінювання (їх законних представників), у разі відсутності в розпорядженні таких лікарів документального підтвердження наданої інформації, а також за невнесення до електронного направлення інформації, не наданої особами, яких направляють на проведення оцінювання (їх законними представниками).”;

доповнити пункт двома абзацами такого змісту:

“Під час формування електронного направлення в електронній системі лікар, який направив, заповнює універсальний опитувальник для проведення оцінювання та визначення потреб в різних сферах життєдіяльності, перелік відомостей в якому затверджується МОЗ.

Відомості з універсального опитувальника для проведення оцінювання та визначення потреб в різних сферах життєдіяльності передаються до Єдиної інформаційної системи соціальної сфери засобами системи електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів “Трембіта”.”;

пункт 23 викласти у такій редакції:

“23. На підставі документів, зазначених у пункті 22 цього Порядку, експертною командою фіксується причина інвалідності:

1) загальне захворювання;

2) інвалідність з дитинства;

3) нещасний випадок на виробництві (трудове каліцтво чи інше ушкодження здоров’я);

4) професійне захворювання;

5) травми (поранення, контузії, каліцтва):

одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-

морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час;

одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди;

одержані в районах бойових дій у період Другої світової війни та від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння у повоєнний період;

отримані під час виконання службових обов’язків у період участі в антитерористичній операції (операції Об’єднаних сил), у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України;

одержані під час виконання робіт, пов’язаних з розмінуванням боєприпасів, незалежно від часу їх виконання;

одержані у неповнолітньому віці внаслідок воєнних дій громадянської та Другої світової воєн та в повоєнний період;

пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов'язків на території інших держав;

отримані під час виконання службових обов’язків у період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів;

одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;

одержані в результаті нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння), аварії), пов’язане з проходженням військової служби, служби в Державній кримінально-виконавчій службі України, служби цивільного захисту;

пов’язані з виконанням обов’язків військової служби;

пов’язані з виконанням службових обов’язків;

6) травми (поранення, контузії, каліцтва) чи інші ушкодження здоров’я одержані внаслідок політичних репресій;

7) травми (поранення, контузії, каліцтва) чи інші ушкодження здоров’я, отримані під час участі у Революції Гідності;

8) захворювання:

пов’язані з впливом радіоактивного опромінення внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС;

пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків;

пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами в період проходження військової служби;

пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження служби або військової служби;

одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони, державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;

пов'язані з виконанням службових обов’язків;

пов'язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язів на території інших держав;

пов'язані з проходженням військової служби на території інших держав;

одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди;

одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час;

одержані під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із

забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

9) поранення чи інше ушкодження здоров’я, одержані від вибухонебезпечних предметів;

10) захворювання або інші ушкодження здоров’я, пов’язані з позбавленням особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Для визначення експертною командою причини інвалідності, що встановлюється на підставі відповідного рішення (постанови) військово-лікарської, медичної (військово-лікарської) або лікарсько-експертної комісії, використовується довідник співставлення рішень військово-лікарських, медичних (військово-лікарських), лікарсько-експертних комісії та причин інвалідності, що встановлюються на підставі таких рішень, наведений у додатку 4.

У разі коли особа має рішення (постанову) військово-лікарської, медичної (військово-лікарської) або лікарсько-експертної комісії про встановлення причинного зв’язку та документ, виданий Комісією з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, фіксуються дві причини інвалідності:

захворювання або інші ушкодження здоров’я, пов’язані з позбавленням особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;

причина інвалідності, визначена на підставі причинного зв'язку, зазначеного у рішенні (постанові) військово-лікарської, медичної (військово-лікарської) або лікарсько-експертної комісії.

У разі коли документом, що підтверджує причину інвалідності, є рішення (постанова) військово-лікарської, медичної (військово-лікарської) або лікарсько-експертної комісії про встановлення причинного зв’язку, під час фіксації експертною командою причини інвалідності також зазначається формулювання з такого рішення (постанови) військово-лікарської, медичної (військово-лікарської) або лікарсько-експертної комісії.

У разі коли однією з причин інвалідності є інвалідність з дитинства фіксуються дві причини інвалідності.”;

в абзаці третьому та четвертому пункту 25 слова “п’яти робочих” замінити словами “восьми календарних”;

пункт 40 викласти у такій редакції:

“40. За результатами проведення оцінювання експертна команда приймає рішення щодо встановлення чи невстановлення (визначення чи невизначення) відповідно до законодавства:

ступеня обмеження життєдіяльності особи (крім випадків проведення оцінювання з метою встановлення причинного зв’язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров’я або встановлення медичних показань для забезпечення дітей з інвалідністю автомобілем);

інвалідності, фіксації причин та часу її настання відповідно до документів, що це підтверджують;

ступеня втрати професійної працездатності (у відсотках), фіксації причин та часу настання відповідно до документів, що підтверджують цей факт, та періоду, на який його встановлено;

наявності медичних показань на право одержання особою з інвалідністю або дитиною з інвалідністю, яка має порушення опорно-рухового апарату, автомобіля і протипоказання до керування ним, що визначаються відповідно до переліку медичних показань і протипоказань, затвердженого МОЗ за погодженням з Мінсоцполітики;

потреби у постійному сторонньому догляді;

потреби в отриманні соціальної, психолого-педагогічної, професійної, трудової та/або фізкультурно-спортивної реабілітації;

обсягів та видів необхідних допоміжних засобів реабілітації (у тому числі засобів для пересування з електроприводом) та/або медичних виробів;

потреби в отриманні реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров’я та у разі визначення такої потреби головуючий формує електронне направлення для надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров’я відповідно до Порядку організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров’я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2021 р. № 1268 “Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров’я” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 97, ст. 6315);

причинного зв’язку смерті з професійним захворюванням, трудовим каліцтвом або іншим ушкодженням здоров’я у разі, коли законодавством передбачається надання пільг членам сім’ї померлого.

За однією причиною, встановленою військово-лікарською, медичною (військово-лікарською), лікарсько-експертною комісією, може встановлюватися інвалідність або ступінь втрати професійної працездатності.

У разі первинного встановлення інвалідності та/або ступеня втрати професійної працездатності датою, з якої встановлено інвалідність та/або ступінь втрати професійної працездатності, є дата направлення на оцінювання, дата заповнення медичного формуляра, що передається відповідно до міждержавних договорів (угод), або дата видачі направлення до медико-соціальних експертних комісій, що передані до експертних команд для проведення оцінювання.

У разі проведення оцінювання особи, якій раніше було встановлено інвалідність, у рішенні експертної команди датою, з якої встановлено інвалідність, зазначається дата, до якої було встановлено інвалідність за результатами останньої медичної експертизи, але не більше ніж за три роки, при цьому в разі прийняття рішення про зміну (невстановлення) групи інвалідності датою зміни (невстановлення) групи інвалідності вважається дата прийняття рішення експертною командою. У разі якщо рішення про зміну (невстановлення) групи інвалідності прийнято після дати, до якої було встановлено інвалідність за результатами останньої медичної експертизи, строк, на який встановлено інвалідність в попередньому рішенні, вважається продовженим до дати прийняття експертною командою рішення про зміну (невстановлення групи інвалідності).

Датою, до якої встановлено інвалідність, вважається перше число місяця, наступного за місяцем, у якому повинно бути проведено повторне оцінювання.

У випадках проведення оцінювання особи, якій раніше було встановлено ступінь втрати професійної працездатності, в рішенні експертної команди датою, з якої встановлено ступінь втрати професійної працездатності, зазначається дата, до якої встановлено попередню ступінь втрати професійної працездатності, при цьому у разі прийняття рішення про зміну раніше встановленого ступеня втрати професійної працездатності датою зміни ступеня втрати професійної працездатності вважається дата прийняття рішення експертною командою.

Датою, до якої встановлено ступінь втрати професійної працездатності, вважається перше число місяця, наступного за місяцем, у якому повинно бути проведено повторне оцінювання.

У випадках проведення оцінювання особи, яка була направлена з метою необхідності встановлення інвалідності по досягненню дитиною з інвалідністю повноліття, та у разі прийняття рішення про встановлення інвалідності із зазначенням причини інвалідності "інвалідність з дитинства" датою, з якої встановлено інвалідність, вважається дата направлення на проведення оцінювання, але не раніше досягнення особою вісімнадцятирічного віку. Якщо оцінювання у даному випадку пропущено з поважної причини, датою, з якої встановлено інвалідність, вважається дата досягнення особою вісімнадцятирічного віку, але лише у разі, коли минуло не більш як три роки, за умови, що за цей період її визнано особою з інвалідністю.

У разі проведення оцінювання особи, якій раніше було встановлено інвалідність, у рішенні експертної команди датою, з якої встановлено інвалідність, зазначається дата, до якої було встановлено інвалідність за результатами останньої експертизи, але не більше ніж за три роки, при цьому в разі прийняття рішення про зміну (невстановлення) групи інвалідності датою зміни (невстановлення) групи інвалідності вважається дата прийняття рішення експертною командою.

Датою, до якої встановлено інвалідність, вважається перше число місяця, наступного за місяцем, у якому повинно бути проведено повторне оцінювання.

У випадках проведення оцінювання особи, якій раніше було встановлено ступінь втрати професійної працездатності, в рішенні експертної команди датою встановлення ступеня втрати професійної працездатності зазначається дата, до якої встановлено попередню ступінь втрати професійної працездатності, при цьому у разі прийняття рішення про зміну раніше встановленого ступеня втрати професійної працездатності датою зміни ступеня втрати професійної працездатності вважається дата прийняття рішення експертною командою.

У випадках проведення оцінювання особи, яка була направлена з метою необхідності встановлення інвалідності по досягненню дитиною з інвалідністю повноліття, та у разі прийняття рішення про встановлення інвалідності із зазначенням причини інвалідності "інвалідність з дитинства" датою встановлення інвалідності вважається дата направлення на проведення оцінювання, але не раніше досягнення особою вісімнадцятирічного віку. Якщо оцінювання у даному випадку

пропущено з поважної причини, датою встановлення інвалідності вважається дата досягнення особою вісімнадцятирічного віку, але лише у разі, коли минуло не більш як три роки, за умови, що за цей період її визнано особою з інвалідністю.

Дата наступного повторного оцінювання відліковується з дати направлення на оцінювання з урахуванням строку, на який встановлена інвалідність.

У разі направлення на оцінювання особи з інвалідністю з метою зміни причини інвалідності датою зміни причини інвалідності є дата направлення на таке оцінювання. ”;

Пункт 41 викласти у такій редакції:

“41. Незалежно від прийнятого рішення про встановлення або невстановлення інвалідності лікуючий лікар приймає рішення щодо продовження строку тимчасової непрацездатності, тривалість якого визначається в рамках проведення експертизи з тимчасової непрацездатності, відповідно до Порядку організації експертизи тимчасової втрати працездатності, затвердженого наказом МОЗ від 9 квітня 2008 р. № 189.”;

абзац перший пункту 42 виключити;

в абзаці другому пункту 45^1 слова “, протягом 40 календарних днів з дати, коли особа отримала витяг з рішення експертної команди, подає” замінити словами “може подати”;

у пункті 50 слова та цифри “статтею 26” замінити словами та цифрами “статтями 26 та 114”;

пункт 51 викласти у такій редакції:

“51. Експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи проводить перевірку обгрунтованості рішень, прийнятих експертними командами або медико-соціальними експертними комісіями:

на виконання постанови слідчого, прокурора, ухвали слідчого судді або рішення, ухвали суду – стосовно особи, зазначеної у постанові слідчого, прокурора або ухвалі слідчого судді або рішенні, ухвалі суду. У постанові слідчого, прокурора, ухвалі слідчого судді або рішенні, ухвалі суду повинна міститися інформація про особу, визначену абзацами другим – четвертим, шостим, сьомим і дев’ятим підпункту 1 пункту 20 цього Порядку. Постанова слідчого, прокурора, ухвала слідчого судді або рішення, ухвала суду, в якій (якому) відсутня зазначена інформація, залишається без розгляду, про що Центр оцінювання функціонального стану особи протягом п’яти робочих днів після отримання відповідної постанови

(ухвали, рішення) інформує слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд, який ініціював проведення перевірки обґрунтованості;

за результатами моніторингу оцінювання, у тому числі за запитом робочої групи із забезпечення здійснення моніторингу у сфері оцінювання повсякденного функціонування особи, утвореної керівником обласної, Київської міської держадміністрації (військової адміністрації) (далі - робоча група з моніторингу).

Порядок здійснення моніторингу оцінювання повсякденного функціонування особи затверджується МОЗ.

До складу робочих груп з моніторингу за їх згодою можуть входити медичні працівники, представники територіальних органів (підрозділів) Пенсійного фонду України, Національної поліції, Державного бюро розслідувань, СБУ, Національного антикорупційного бюро, громадських об’єднань, які провадять діяльність у сфері запобігання та/або протидії корупції.

Робоча група з моніторингу:

здійснює моніторинг рішень, прийнятих експертними командами та медико-соціальними експертними комісіями, які провадять або провадили діяльність у межах відповідного регіону;

формує запити до Центру оцінювання функціонального стану особи щодо перевірки обґрунтованості рішень, що підлягають моніторингу, у разі виявлення ознак систематичного необґрунтованого прийняття рішень окремими експертними командами або медико-соціальними експертними комісіями, встановлення фактів незаконного вилучення, знищення, втрати медико-експертних справ, на підставі яких медико-соціальними експертними комісіями було прийнято чинні рішення про встановлення інвалідності чи ступеня втрати професійної працездатності та які зберігалися в паперовій формі і не зареєстровані в електронній системі.

Членам робочих груп з моніторингу забезпечується доступ до інформації про рішення, прийняті експертними командами та медико-соціальними експертними комісіями (без зазначення наявних у таких рішеннях персональних даних осіб, яким проведено оцінювання, та осіб, які входять до складу відповідних експертних команд та комісій).

Під час перевірки обґрунтованості рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи розглядає медичні документи, на підставі яких було прийнято відповідні рішення, а в разі необхідності з’ясування стану порушень структур та функцій організму або відсутності за місцем зберігання медичних документів, на підставі яких було прийнято відповідні рішення та які зберігалися в

паперовій формі і не зареєстровані в електронній системі, – проводить повторне оцінювання. На експертну команду Центру оцінювання функціонального стану особи не може бути покладено обов'язок встановлювати наявність чи відсутність порушень при прийнятті рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії, обґрунтованість якого перевіряється, або наявність чи відсутність вини осіб у вчиненні таких порушень.

Центр оцінювання функціонального стану особи надсилає повідомлення про початок перевірки обґрунтованості рішення експертної команди чи медико-соціальної експертної комісії (крім випадків, коли відповідна перевірка проводиться на виконання постанови слідчого, прокурора, ухвали слідчого судді або рішення, ухвали суду) або прийняття рішення про необхідність проведення повторного оцінювання під час такої перевірки на адресу електронної пошти особи, обґрунтованість рішення щодо якої перевіряється (у разі відсутності електронної пошти не пізніше ніж через п'ять календарних днів шляхом надсилання особі в паперовій формі засобами поштового зв'язку рекомендованим листом з повідомленням про вручення на адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування). Зазначена інформація також відображається в електронній системі для лікаря, який направив, обґрунтованість рішення за яким перевіряється.

У разі якщо перевірка обґрунтованості рішення експертної команди чи медико-соціальної експертної комісії проводиться на виконання постанови слідчого, прокурора, ухвали слідчого судді або рішення, ухвали суду, повідомлення особи про початок перевірки обґрунтованості такого рішення та результати такої перевірки здійснюється відповідно до вимог кримінального процесуального законодавства ініціаторами такої перевірки.

Повторне оцінювання під час перевірки обґрунтованості рішень експертних команд або медико-соціальних експертних комісій проводиться на підставі медичних документів, сформованих за результатами повного медичного обстеження та необхідних досліджень, проведених на базі державної установи "Український державний науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності Міністерства охорони здоров'я України" або Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова.

Повторне оцінювання під час перевірки обґрунтованості рішень експертних команд або медико-соціальних експертних комісій проводиться заочно, за потреби в отриманні у особи, обґрунтованість рішення щодо якої перевіряється, необхідної для перевірки інформації – з використанням методів і засобів телемедицини (телевідеоконсультування), а в разі необхідності проведення огляду такої особи – очно.

За результатами перевірки обґрунтованості рішень експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи приймає рішення про підтвердження чи скасування рішення, обґрунтованість якого перевіряється, або приймає нове рішення з таких самих питань, з яких було прийнято рішення, обґрунтованість якого перевіряється. У разі відмови особи, обґрунтованість рішення щодо якої перевіряється, від повного медичного обстеження, проведення необхідних досліджень та/або неприбуття такої особи, крім випадків наявності виключних підстав, до державної установи "Український державний науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності Міністерства охорони здоров'я України" або Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи приймає рішення про скасування рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії, обґрунтованість якого перевіряється. Виключними підставами для таких осіб для перенесення строків повного медичного обстеження, необхідних досліджень є відрядження, тимчасова непрацездатність або проходження військової служби у складі Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями.

Рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії визнається скасованим з дня прийняття експертною командою Центру оцінювання функціонального стану особи рішення про його скасування.

Витяг з рішення експертної команди Центру оцінювання функціонального стану особи, прийнятого за результатами перевірки обґрунтованості, надсилається (надається) особі, стосовно якої прийнято таке рішення, та відображається в електронній системі для лікаря, який направив, відповідно до вимог пункту 53 цього Порядку.

Центр оцінювання функціонального стану особи забезпечує надсилання інформації до територіального органу Пенсійного фонду України, територіального центру комплектування та соціальної підтримки у випадках та в порядку, визначених пунктами 55 і 56 цього Порядку.

Прийняття рішень щодо встановлених законом пільг, пенсій, допомог, компенсацій, надбавок, інших державних соціальних гарантій, наданих на підставі рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії, обґрунтованість якого перевірено експертною командою Центру оцінювання функціонального стану особи, здійснюється відповідно до законодавства.";

пункт 52 викласти у такій редакції:

“52. Експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи під час оскарження рішень експертних команд або медико-соціальних експертних комісій розглядає медичні документи, на підставі яких було прийнято відповідні рішення, а в разі необхідності з’ясування стану порушень структур та функцій організму – проводить повторне оцінювання. На експертну команду Центру оцінювання функціонального стану особи не може бути покладено обов’язок встановлювати наявність чи відсутність порушень при прийнятті рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії, яке оскаржується, або наявність чи відсутність вини осіб у вчиненні таких порушень.

Повторне оцінювання під час оскарження рішень експертних команд або медико-соціальних експертних комісій за рішенням Центру оцінювання функціонального стану особи проводиться на підставі медичних документів, що розглядалися при прийнятті рішень, що оскаржуються, а в разі недостатності інформації, що міститься в таких документах, для прийняття рішення за результатами розгляду скарги – на підставі медичних документів, сформованих за результатами повного медичного обстеження та необхідних досліджень, проведених на базі одного із закладів охорони здоров’я, де функціонує експертна команда, і куди направлено особу Центром оцінювання функціонального стану особи, але обов’язково з урахуванням екстериторіального принципу.

У разі відмови особи, яка оскаржує рішення, від повного медичного обстеження, проведення необхідних досліджень та/або неприбуття цієї особи, крім випадків наявності виключних підстав, до закладу охорони здоров’я, до якого особу направлено, відповідна скарга залишається без розгляду. Виключними підставами для таких осіб для перенесення строків повного медичного обстеження, необхідних досліджень є відрядження, тимчасова непрацездатність або проходження військової служби у складі Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями.

Не пізніше ніж протягом п’яти робочих днів з дня відмови особи, яка оскаржує рішення, від повного медичного обстеження, проведення необхідних досліджень та/або неприбуття цієї особи, крім випадків наявності виключних підстав, до закладу охорони здоров’я, до якого особу направлено:

у разі подання скарги в паперовій формі – Центр оцінювання функціонального стану особи надсилає повідомлення про залишення скарги без розгляду рекомендованим листом з повідомленням про вручення на адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) скаржника (його уповноваженого представника), зазначену у відповідній скарзі;

у разі подання скарги в електронній формі – повідомлення про залишення скарги без розгляду відображається в електронній системі для лікаря, який направив, про що він невідкладно повідомляє скаржнику (його уповноваженому представнику).

Рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії, скарга на яке залишена без розгляду відповідно до цього пункту, не може повторно оскаржуватися в порядку адміністративного оскарження до Центру оцінювання функціонального стану особи. ”;

в абзаці другому пункту 55 слова “або щодо осіб, причиною інвалідності яких є інвалідність з дитинства, до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у мм. Києві та Севастополі держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання (перебування) таких осіб” виключити;

абзац третій пункту 60 після слів “шляхом звернення до лікаря, який направив” доповнити словами “(у разі наявності технічної можливості)”;

в абзаці п’ятому пункту 64 слова “(у разі надання такого запису скаржником або його уповноваженим представником)” виключити;

пункт 67 викласти у такій редакції:

“67. Експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи розглядає скарги очно, заочно або з використанням методів і засобів телемедицини (телевідеоконсультування) згідно із зазначеними у скарзі вимогами скаржника щодо форми її розгляду, а в разі відсутності таких вимог – відповідно до критеріїв визначення форми проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, встановлених додатком 1.

Експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи може обрати іншу форму розгляду скарги, ніж передбачену вимогами скаржника або критеріями визначення форми проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, встановленими додатком 1, у таких випадках:

за потреби в отриманні у скаржника необхідної для розгляду скарги інформації – розгляд з використанням методів і засобів телемедицини (телевідеоконсультування);

у разі необхідності проведення огляду скаржника – очний розгляд.”;

доповнити Порядок пунктом 67^1 такого змісту:

“67[1]. Не пізніше ніж протягом п’яти робочих днів з дня прийняття рішення про необхідність проведення повторного оцінювання під час оскарження рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії, що оскаржується:

у разі подання скарги в паперовій формі – Центр оцінювання функціонального стану особи надсилає повідомлення про це рекомендованим листом з повідомленням про вручення на адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) скаржника (його уповноваженого представника), зазначену у відповідній скарзі;

у разі подання скарги в електронній формі – повідомлення про це відображається в електронній системі для лікаря, який направив, про що він невідкладно повідомляє скаржнику (його уповноваженому представнику).”;

у пункті 68 абзаци п’ятий – восьмий замінити абзацами такого змісту:

“За результатами розгляду скарги експертна команда Центру оцінювання функціонального стану особи приймає рішення про підтвердження чи скасування рішення, що оскаржується, або приймає нове рішення з таких самих питань, з яких було прийнято рішення, що оскаржується.

Рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії визнається скасованим з дня прийняття експертною командою Центру оцінювання функціонального стану особи рішення про його скасування.”.

У зв’язку з цим абзац дев’ятий вважати відповідно абзацом сьомим;

у пункті 69:

в абзаці четвертому слова “структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у мм. Києві та Севастополі держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад,” виключити;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

“Прийняття рішень щодо встановлених законом пільг, пенсій, допомог, компенсацій, надбавок, інших державних соціальних гарантій, наданих на підставі рішення експертної команди або медико-соціальної експертної комісії, скаргу на яке розглянуто експертною командою Центру оцінювання функціонального стану особи, здійснюється відповідно до законодавства.”;

абзац третій пункту 70 після слів “без розгляду” доповнити словами “або без руху”;

у додатку 1 до Порядку:

абзаци другий та третій пункту 2 після слів “лікарсько-експертної комісії” доповнити словами “або начальником медичної служби військової частини”;

у пункті 3:

перше речення абзацу другого після слова “оцінювання” доповнити словом “лікуючим”;

в абзаці третьому після слова “оцінювання” доповнити словом “лікуючим”, а після слів “лікарсько-експертної комісії” доповнити словами “або начальником медичної служби військової частини”;

пункт 5 доповнити новим абзацом такого змісту:

“направлення на оцінювання з метою встановлення медичних показань для забезпечення дітей з інвалідністю автомобілем.”;

пункт 9 додатку 3 до Порядку викласти у такій редакції:

“9. Вимога скаржника щодо розгляду скарги очно, заочно або з використанням методів і засобів телемедицини (телевідеоконсультування) (у разі потреби).”.

доповнити Порядок додатком 4 такого змісту:

“Додаток 4 до
Порядку проведення оцінювання
повсякденного функціонування особи

Довідник співставлення рішень військово-лікарських, медичних (військово-лікарських), лікарсько-експертних комісії та причин інвалідності, що встановлюються на підставі таких рішень

Рішення відповідної військово-лікарської, медичної (військово-лікарської), лікарсько-експертної комісії	**Причина інвалідності, що встановлюється експертною командою з оцінювання повсякденного функціонування особи відповідно до п. 23 Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи**	**Рішення відповідної військово-лікарської, медичної (військово-лікарської), лікарсько-експертної комісії**
Збройні Сили України		
1	2	3
Поранення (контузія, травма,	травми (поранення, контузії,	пов’язані з виконанням

1	2	3
каліцтво), ТАК, пов'язані з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	каліцтва)	обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов’язані з проходженням військової служби на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби у складі національного персоналу	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов’язане з виконанням обов’язків військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Захворювання, ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (контузія, травма,	травми (поранення, контузії,	одержані під час захисту

1	2	3
каліцтво), ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини в період громадянської та Другої світової воєн	каліцтва)	Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Захворювання, ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини в період громадянської та Другої світової воєн	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов’язків військової служби

1	2	3
Поранення (травма, контузія, каліцтво), одержане в результаті нещасного випадку, ТАК, пов’язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в результаті нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння), аварії), пов’язане з проходженням військової служби, служби в Державній кримінально-виконавчій службі України, служби цивільного захисту
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації аварії на ядерному об'єкті	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при випробуванні ядерної зброї	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними

1	2	3
		матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження військової служби	захворювання	пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження служби або військової служби
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Захворювання (поранення, контузія, каліцтво, травма), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах

1	2	3
		цивільного захисту, Держспецзв'язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Служба безпеки України та Антитерористичний центр при Службі безпеки України		
Захворювання (поранення, травма, контузія або каліцтво), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв'язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Захворювання (поранення, травма, контузія або каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов'язків військової служби, пов'язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Захворювання, пов'язані з виконанням обов'язків військової служби на території держав, де велись бойові дії	захворювання	пов'язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов'язків на території інших держав
Захворювання, пов'язані із захистом Батьківщини в період другої світової війни	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) чи пов'язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з'єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із

1	2	3
		законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Поранення (травма, контузія або каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Державна Служба Надзвичайних Ситуацій України		
Захворювання, його наслідки, ТАК, пов’язане з проходженням служби цивільного захисту	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;

1	2	3
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов’язане з виконанням службових обов’язків з ліквідації наслідків аварії	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов’язане з наслідками ядерної катастрофи у період проходження служби	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами в період проходження служби або військової служби;
Захворювання, ТАК, пов’язане із безпосередньою участю в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення	захворювання	одержані під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та

1	2	3
		Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України
Захворювання, ТАК, пов'язане із виконанням службових обов'язків у період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів	захворювання	пов'язані з виконанням службових обов'язків у період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів
Поранення (травма, контузія, каліцтво), їх наслідки, ТАК, пов'язане з проходженням служби цивільного захисту	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв'язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, отримане під час виконання службових обов'язків у період дії	травми (поранення, контузії, каліцтва)	отримані під час виконання службових обов'язків у період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в

1	2	3
воєнного стану під час безпосередньої участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів		бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, отримане під час виконання службових обов’язків у період участі в антитерористичній операції (операції Об’єднаних сил), у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України	травми (поранення, контузії, каліцтва)	отримані під час виконання службових обов’язків у період участі в антитерористичній операції (операції Об’єднаних сил), у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов’язане з виконанням службових обов’язків	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням службових обов’язків

1	2	3
Поранення (травми, контузії або каліцтва), пов’язані із виконанням обов’язків військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов’язків військової служби
Поранення (травми, контузії або каліцтва), пов’язані із виконанням обов’язків військової служби на території держав, де велись бойові дії	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травми, контузії або каліцтва), пов’язані із захистом Батьківщини в період другої світової війни	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Поранення (травми, контузії або каліцтва), пов’язані із захистом Батьківщини отримане під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди

1	2	3
України)		
Поранення (травми, контузії або каліцтва), пов’язані із захистом Батьківщини отримане під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (травми, контузії або каліцтва), пов’язані із захистом Батьківщини отримане під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, безпосередньої участю в антитерористичній операції (операції об’єднаних сил), забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Травма (зазначити фактор), ТАК, пов’язана з виконанням службових обов’язків	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням службових обов’язків
Державна кримінально-виконавча служба України		
Захворювання, ТАК, одержане під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення	захворювання	одержані під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в

1	2	3
		районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням службових обов'язків	захворювання	пов'язані з виконанням службових обов'язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням службових обов'язків з ліквідації наслідків аварії	захворювання	пов'язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов'язків військової служби або службових обов'язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з наслідками ядерної катастрофи у період проходження служби	захворювання	пов'язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням

1	2	3
		ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов'язків військової служби або службових обов'язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням служби в ДКВС України	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв'язку
Травма (поранення, контузія, каліцтво), одержана в результаті нещасного випадку, ТАК, пов'язана з проходженням служби в ДКВС України	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в результаті нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння), аварії), пов'язане з проходженням військової служби, служби в Державній кримінально-виконавчій службі України, служби цивільного захисту
Травма (поранення, контузія, каліцтво), ТАК, отримана під час виконання службових обов'язків у період участі в здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України	травми (поранення, контузії, каліцтва)	отримані під час виконання службових обов'язків у період участі в антитерористичній операції (операції Об'єднаних сил), у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України

1	2	3
Травма (поранення, контузія, каліцтво), ТАК, пов’язана з виконанням службових обов’язків	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням службових обов’язків
Національна поліція України		
Захворювання, ТАК, отримане під час безпосередньої участі в антитерористичній операції (операції Об’єднаних сил), забезпеченні її проведення	захворювання	одержані під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України
Захворювання, ТАК, отримане під час безпосередньої участі у бойових діях, забезпечені здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії	захворювання	пов’язані з виконанням службових обов’язків у період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у

1	2	3
		період здійснення зазначених заходів
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов’язане з виконанням службових обов’язків з ліквідації наслідків аварії	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов’язане з наслідками ядерної катастрофи (з вказанням якої), що отримане в період проходження служби	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов’язане з проходженням служби в поліції	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі

1	2	3
		безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, отримане під час виконання службових обов’язків у період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів	травми (поранення, контузії, каліцтва)	отримані під час виконання службових обов’язків у період дії воєнного стану під час безпосередньої участі в бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, отримане під час виконання службових обов’язків у період участі в антитерористичній операції (операції Об’єднаних сил), у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України	травми (поранення, контузії, каліцтва)	отримані під час виконання службових обов’язків у період участі в антитерористичній операції (операції Об’єднаних сил), у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав

1	2	3
перебуванні в країнах, де велись бойові дії		
Державна Прикордонна Служба України		
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації аварії на ядерному об'єкті	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при випробуванні ядерної зброї	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням

1	2	3
		ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження військової служби	захворювання	пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження служби або військової служби
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов'язані з проходженням військової служби на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (контузія,	травми (поранення, контузії,	одержані в період

1	2	3
каліцтво, травма), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	каліцтва)	проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв'язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов'язані з виконанням обов'язків військової служби
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов'язків військової служби, пов'язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язані з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов'язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов'язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов'язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов'язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов'язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов'язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія,	травми (поранення, контузії,	пов'язані з виконанням

1	2	3
каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби у складі національного персоналу	каліцтва)	обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Державна служба спеціального зв’язку та захисту інформації України		
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації аварії на ядерному об'єкті	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав

1	2	3
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при випробуванні ядерної зброї	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження військової служби	захворювання	пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження служби або військової служби
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	,пов'язані з проходженням військової служби на території інших держав
Захворювання, ТАК,	захворювання	одержані під час захисту

1	2	3
пов’язане із захистом Батьківщини		Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Захворювання, ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини в період громадянської та Другої світової воєн	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Поранення (контузія, каліцтво, травма), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов’язків військової служби

1	2	3
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини в період громадянської та Другої світової воєн	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язані з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), одержане в результаті нещасного випадку, ТАК, пов’язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в результаті нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння), аварії), пов’язане з проходженням військової служби, служби в Державній кримінально-виконавчій службі України, служби цивільного захисту

1	2	3
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов’язане з виконанням обов’язків військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби у складі національного персоналу	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Державна спеціальна служба транспорту		
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації аварії на ядерному об'єкті	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків

1	2	3
		військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при випробуванні ядерної зброї	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження військової служби	захворювання	пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження служби або військової служби
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі

1	2	3
		безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов'язані з проходженням військової служби на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Захворювання, ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини в період громадянської та Другої світової воєн	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Поранення (контузія, каліцтво, травма), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту,

1	2	3
		Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов’язків військової служби
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини в період громадянської та Другої світової воєн	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання обов’язків військової служби (службових обов’язків) чи пов’язані з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, що визнані такими згідно із законодавством, в районі воєнних дій на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю у бойових діях у мирний час
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язані з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав

1	2	3
Поранення (травма, контузія, каліцтво), одержане в результаті нещасного випадку, ТАК, пов’язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в результаті нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння), аварії), пов’язане з проходженням військової служби, служби в Державній кримінально-виконавчій службі України, служби цивільного захисту
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов’язане з виконанням обов’язків військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби у складі національного персоналу	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Національна гвардія України		
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації аварії на ядерному об'єкті	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим

1	2	3
		ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при випробуванні ядерної зброї	захворювання	пов’язані з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, ядерних аварій, ядерних випробувань, з участю у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, іншим ураженням ядерними матеріалами під час виконання обов’язків військової служби або службових обов’язків
Захворювання, ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	захворювання	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов'язане з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження військової служби	захворювання	пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи в період проходження служби або військової служби
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні,

1	2	3
		органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	захворювання	пов'язані з проходженням військової служби на території інших держав
Захворювання, ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	захворювання	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (контузія, каліцтво, травма), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов’язків військової служби
Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов’язане із захистом Батьківщини	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані під час захисту Батьківщини, виконання інших обов’язків військової служби, пов’язаних з перебуванням на фронті в інші періоди
Поранення (контузія, травма,	травми (поранення, контузії,	пов’язані з виконанням

1	2	3
каліцтво), ТАК, пов'язані з виконанням обов'язків військової служби під час участі в бойових діях у складі Миротворчих Сил ООН	каліцтва)	обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), одержане в результаті нещасного випадку, ТАК, пов’язане з проходженням військової служби	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в результаті нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння), аварії), пов’язане з проходженням військової служби, служби в Державній кримінально-виконавчій службі України, служби цивільного захисту
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби при перебуванні в країнах, де велись бойові дії	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов’язане з виконанням обов’язків військової служби у складі Миротворчих Сил ООН	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Поранення (травма, контузія, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби у складі національного персоналу	травми (поранення, контузії, каліцтва)	пов’язані з виконанням обов'язків військової служби або службових обов’язків на території інших держав
Служба судової охорони		
Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням служби в Службі судової охорони	захворювання	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах

1	2	3
		цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;
Поранення (контузія, травма або каліцтво), ТАК, одержане під час виконання службових обов'язків із здійснення повноважень та основних завдань Служби, під час забезпечення вжиття заходів з національної безпеки та оборони	травми (поранення, контузії, каліцтва)	отримані під час виконання службових обов’язків у період участі в антитерористичній операції (операції Об’єднаних сил), у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів із захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України
Поранення (контузія, травма або каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням службових обов'язків	травми (поранення, контузії, каліцтва)	одержані в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, поліції, Службі судової охорони державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Держспецзв’язку, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, інших військових формуваннях;

”;

3) в пункті 1 критеріїв направлення на проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затверджених зазначеною постановою:

перший абзац після слів “лікарсько-експертної комісії” доповнити словами “або начальником медичної служби військової частини”;

у підпункті 10 слова “(у тому числі для батьків або законних представників дитини з інвалідністю)” виключити;

4) у Порядку функціонування електронної системи щодо оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженого зазначеною постановою:

підпункт 6 пункту 5 після слів “лікарсько-експертних комісій,” доповнити словами “начальників медичних служб військових частин,”;

пункт 26 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Електронне направлення особи на проведення оцінювання не реєструється в електронній системі в разі наявності в ній інформації щодо іншої справи щодо цієї особи, за результатами розгляду якої не прийнято рішення експертної команди або яку повернено до лікуючого лікаря (відкликано лікуючим лікарем чи повернено йому на доопрацювання).”

у пункті 28:

перший абзац підпункту 2 після слів “лікарсько-експертної комісії” доповнити словами “або начальника медичної служби військової частини”;

другий абзац підпункту 3 після слів “лікарсько-експертної комісії” доповнити словами “або начальником медичної служби військової частини”;

підпункт 6 пункту 34 після слів “лікарсько-експертних комісій” доповнити словами “, начальники медичних служб військових частин”;

підпункт 3 пункту 36 після слів “лікарсько-експертних комісій” доповнити словами “, начальники медичних служб військових частин”;

пункт 38 викласти у такій редакції:

“38. Медичні реєстратори:

створюють запити на реєстрацію електронного направлення на проведення оцінювання;

формують реєстри архівних справ медико-соціальних експертних комісій, які знаходяться на зберіганні в закладі охорони здоров’я;

надсилають експертним командам за їх запитами справи медико-соціальних експертних комісій, що знаходяться на зберіганні в закладі охорони здоров’я.

Медичні реєстратори, які працюють в закладах охорони здоров’я, на базі яких функціонують експертні команди, також реєструють в електронній системі справи та документи:

щодо проведення оцінювання експертними командами, що не розглянуті медико-соціальними експертними комісіями та передані ними до закладів охорони здоров’я;

які надійшли на розгляд та/або розглянуті експертними командами із застосуванням паперового документообігу відповідно до пункту 14 Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 107, ст. 6782).

Медичні реєстратори, які працюють у Центрі оцінювання функціонального стану особи:

вносять до електронної системи відсутні в ній рішення медико-соціальних експертних комісій, які направлено до Центру оцінювання повсякденного функціонування особи для перевірки їх обґрунтованості чи розгляду скарг на них;

реєструють в електронній системі відомості про рішення експертних команд Центру оцінювання функціонального стану особи, що були прийняті за результатами розгляду справ із застосуванням паперового документообігу відповідно до пункту 14 Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 107, ст. 6782).”;

підпункт 2 пункту 39 викласти у такій редакції:

“2) створює запити на реєстрацію електронного направлення на проведення оцінювання, здійснює реєстрацію в електронній системі електронних направлень на проведення оцінювання та внесення документів до них;”;

у пункті 40:

абзац перший після слів “лікарсько-експертної комісії” доповнити словами “, начальник медичної служби військової частини”;

підпункт 3 викласти у такій редакції:

“3) створює запити на реєстрацію електронного направлення на проведення оцінювання, здійснює реєстрацію в електронній системі електронних направлень на проведення оцінювання;”.

підпункт 2 пункту 46 після слів “експертною командою” доповнити словами “, а саме електронних документів, створених та підписаних в електронній системі за результатами розгляду справи”;

5) у критеріях встановлення інвалідності, затверджених зазначеною постановою:

пункт 13^1 викласти у такій редакції:

“13^1. Група інвалідності встановлюється безстроково та на ступінь вище, але не вище першої групи, особам, які внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпечення їх здійснення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, отримали ушкодження, які призвели до настання інвалідності внаслідок або в поєднанні з такими інвалідизуючими хворобами чи порушеннями структур та функцій організму:

необоротна втрата всіх або однієї з функцій верхніх та/або нижніх кінцівок (їх частин), а саме функцій руху, підтримки тіла, а також захвату предметів, у тому числі внаслідок ампутації;

необоротна втрата непарного чи парного органу та/або його частини, що призвела до стійкої повної чи часткової втрати органом його функцій і спричинила обмеження життєдіяльності помірного або вище ступеня внаслідок такої втрати або в поєднанні з іншими хворобами чи порушеннями структур та функцій організму.

Повторне оцінювання повсякденного функціонування особи стосовно таких осіб з інвалідністю проводиться за їх ініціативою (ініціативою їх законних представників) у разі настання змін у стані здоров’я і працездатності відповідних осіб з інвалідністю або за рішенням суду.”;

у пункті 15:

абзац другий після слова “безстроково” доповнити словами “, в тому числі при первинному встановленні інвалідності”;

доповнити після абзацу сьомого новим абзацом такого змісту:

“для осіб, яким вперше встановлюється I група інвалідності, – на 1-5 років, або безстроково в залежності від результатів оцінювання;”.

У зв’язку з цим абзац восьмий вважати абзацом дев’ятим;

абзац восьмий після слів та цифр “на 1-3 роки” доповнити словами “, або безстроково в залежності від результатів оцінювання”;

додаток викласти у такій редакції:

“Додаток

до критеріїв встановлення інвалідності

(в редакції постанови Кабінету Міністрів України

від 2026 р. №)

I. ПЕРЕЛІК

анатомічних дефектів та захворювань, при яких група інвалідності встановлюється без строку повторного оцінювання

Група інвалідності IA

1. Кукси обох верхніх кінцівок - на рівні плеча.

2. Кукси обох верхніх кінцівок в поєднанні з куксою однієї нижньої кінцівки на рівні верхньої третини стегна.

3. Кукси обох верхніх та обох нижніх кінцівок на рівні верхньої третини стегон і вище або дорівняний стан: різко виражена контрактура, анкілози плечових, ліктьових, променево-зап’ясткових, кульшових, колінних, гомілково-ступеневих суглобів нижніх кінцівок у функціонально невигідному положенні (у разі неможливості будь-якого протезування - задокументоване стійке клінічне або анатомічне протипоказання).

4. Психічні розлади із стійкими, значно вираженими психопатологічними синдромами (деменція помірна та важка (F00-F03) за шкалою DRS-2; помірна, важка та глибока розумова відсталість (F71-F73, за результатами тестування коефіцієнту інтелекту за шкалою Векслера); важкий перебіг шизофренії (F20, важкість підтверджено за оцінкою шкали MATRICS, альтернативно оцінки функціонування за PSP), епілепсії (G40), деменція F02.8, стійкі зміни особистості, підтверджені шкалою MOCA), розлади особистості та поведінки органічного генезу (F06-F07, об'єктивізовані за шкалою MOCA), аутизм у дорослих з важким когнітивним порушенням.

5. Хвороби центральної та периферичної нервової системи з прогресуючим перебігом, наслідки травм та інших захворювань нервової системи із незворотними, значно вираженими порушеннями, що супроводжуються тотальною афазією, апраксією, агнозією (3 бали за NIHSS, 5 балів за ASR) - пацієнт, що постійно потребує сторонньої допомоги, або повністю прикутий до ліжка.

6. Хвороби центральної та периферичної нервової системи з прогресуючим перебігом, наслідки травм та інших захворювань нервової системи із незворотними, значно вираженими порушеннями, що супроводжуються повною сліпотою, або концентричним звуженням полів зору до 10 градусів - пацієнт, що постійно потребує сторонньої допомоги, або повністю прикутий до ліжка.

7. Хвороби центральної та периферичної нервової системи з прогресуючим перебігом, наслідки травм та інших захворювань нервової системи із незворотними, значно вираженими порушеннями, що супроводжуються порушеннями рухових функцій - виражена атаксія (за шкалою ICARS до 30), паркінсонівський або гіперкінетичний синдром з неможливісттю стояти та ходити, тетра- або триплегія, верхня або нижня параплегія, грубі дискінезії, важкий міастенічний синдром) - пацієнт, що постійно потребує сторонньої допомоги, або повністю прикутий до ліжка.

8. Хвороби центральної та периферичної нервової системи з прогресуючим перебігом, наслідки травм та інших захворювань нервової системи із незворотними, вираженимими бульбарними порушеннями (за ALSFRS-R, bulbar sub-score 0-2) - пацієнт, що постійно потребує сторонньої допомоги, або повністю прикутий до ліжка.

9. Різко виражена контрактура або анкілози (у разі неможливості ендопротезування через стійкі, незворотні клінічні або анатомічні протипоказання до подібного оперативного втручання, обмеження об’єму рухів <25% від нормального) плечових, ліктьових, променево-зап’ясткових суглобів верхніх кінцівок чи кульшових, колінних, гомілково-ступеневих суглобів нижніх кінцівок з вираженим порушенням функції, у функціонально невигідному положенні (за шкалами UEFS, DASH).

10. Поєднання сліпоти на обидва ока (коригована гострота зору нижче ніж 0,1 або концентричне звуження полів зору до 25 градусів від точки фіксації) із важкою загальною соматичною патологією, що призводить до значного обмеження життєдіяльності.

11. Поєднання сліпоти на обидва ока (коригована гострота зору нижче ніж 0,1 або концентричне звуження полів зору до 25 градусів від точки фіксації) з ампутаціями обох нижніх кінцівок на рівні стегна або однієї верхньої кінцівки.

12. Поєднання сліпоти на обидва ока (коригована гострота зору нижче ніж 0,1 або концентричне звуження полів зору до 25 градусів від точки фіксації) з повною глухотою.

Група інвалідності ІБ

13. Двобічний анофтальм (відсутність очей, вроджені рудиментарні очні яблука).

14. Сліпота (гострота зору з переносною корекцією менше ніж 0,05 або концентричне звуження поля зору до 10 градусів від точки фіксації) на обидва ока внаслідок незворотних змін.

15. Кукси обох нижніх кінцівок на рівні нижньої третини стегон і вище.

16. Хвороби центральної та периферичної нервової системи з прогресуючим перебігом і наслідки травм та інших уражень нервової системи з незворотними, значно вираженими порушеннями рухових, мовних та зорових функцій (верхня або нижня параплегія, геміплегія, виражена атаксія (за шкалою ICARS до 30 балів), тотальна афазія, повна сліпота тощо), що призводить до вираженого, або значного обмеження життєдіяльності (пацієнт фактично прикутий до ліжка більшу частину дня; здатний до ефективного використання верхньої кінцівки/верхніх кінцівок; здатний до деяких функцій самообслуговування, або пацієнт фактично прикутий до ліжка чи крісла або пересувається в інвалідному візку, але більшу частину дня проводить поза ліжком; пацієнт здатний до багатьох функцій самообслуговування; загалом здатний до ефективного використання верхніх кінцівок).

17. Кататонічна шизофренія, яка триває понад один рік, деменція, або важкі когнітивні порушення, які оцінені за Монреальською шкалою когнітивної оцінки (в 10 балів і менше), внаслідок епілепсії з частими (15 і більше разів на місяць) епілептичними нападами.

18. Двобічна відсутність чотирьох, трьох пальців кистей, включаючи перший. Відсутність пальців, коли дефект на рівні п’ястково-фалангового суглобу.

19. Різко виражена контрактура, або анкілоз суглобів (у разі неможливості будь якого протезування - задокументоване стійке клінічне або анатомічне протипоказання). Відсутність рухів в суглобі або < 25% від нормального об’єму рухів для кистей з вираженим порушенням функції, у функціонально невигідному положенні (показники за шкалою UEFT менше 50, DASH > 50, Kapandji - 0).

20. Кукса верхньої кінцівки на рівні плеча в поєднанні з куксою нижньої кінцівки на рівні стегна.

21. Хронічна хвороба нирок IV та V ступенів за рівнем клубочкової фільтрації, які потребують проведення програмного гемодіалізу.

Група інвалідності II

22. Відсутність однієї легені з хронічною дихальною недостатністю II ступеня (мMRC 3 і більше, підтрверджена спірометрією, або аналізом газів крові) внаслідок захворювання легень.

23. Стійкий повний птоз на обох очах після 2 видів проведеного відновного лікування та необоротні зміни органу зору з гостротою зору з переносною корекцією 0,05 - 0,08 або концентричним звуженням поля зору до 20 градусів від точки фіксації на обидва ока або на око, що краще бачить.

24. Параліч нижньої кінцівки та/або виражені тетрапарез, та/або трипарез, та/або верхній або нижній парапарез, та/або геміпарез (виражений парез: 0-2 бали за шкалою MRC) за неефективності заходів фізичної реабілітації (2 цикли протягом останніх 12 місяців, або задокументоване стійке клінічне або анатомічне протипоказання).

25. Паркінсонівський синдром внаслідок хвороби Паркінсона або вторинного паркінсонізму з середніми/важкими акінетико-ригідним, дискінетичним та постуральним синдромами за шкалою MDS-UPDRS або IV-V за Хен-Яром.

26. Дефект черепа (60 кв. сантиметрів і більше), при наявності неврологічної симптоматики, яка значно обмежує функціонування особи при стійкій анатомічній або клінічній неможливості пластики дефекту.

27. Екзартикуляція верхньої кінцівки в плечовому суглобі, екзартикуляція стегна.

28. Коротка кукса стегна у разі неможливості протезування (ампутація на рівні верхньої третини - 10 см і менше, екзартикуляція).

29. Кукса обох гомілок.

30. Кукса нижньої кінцівки або обох стоп на рівні суглоба Шопара з повним стійким анатомічним або клінічним протипоказанням до протезування.

31. Різко виражена контрактура кульшового суглоба (обмеження об’єму рухів <25% від норми, або Harris Hip Scale <70), або анкілоз з повним стійким анатомічним або клінічним протипоказанням до протезування з вираженою контрактурою, або анкілозом (з повним стійким анатомічним або клінічним протипоказанням до протезування) колінного суглоба (обмеження об’єму рухів <25% від норми), ампутаційною куксою ступні на рівні суглоба Лісфранка та

вищому рівні за неефективності реабілітації протягом (2 місяців (2 цикли) протягом останніх 12 місяців).

32. Ампутація чи відсутність нижньої кінцівки на рівні гомілки та вище після реабілітації, або стійкої неможливості її проведення в поєднанні з іншою незворотною патологією, що призводить до вираженого ступеня обмеженням життєдіяльності (II ступеня).

33. Деформація грудної клітини внаслідок резекції п’яти та більше ребер за наявності легеневої недостатності II ступеня (мMRC 2 і більше, підтверджена спірометрією, або аналізом газів крові).

34. Ампутація чи відсутність верхньої або нижньої кінцівки, поєднана з глухотою на обидва вуха або відсутністю зору на одне око, або помірною афазією за шкалою важкості афазії (ASR) 3-5, або NIHSS - помірна.

35. Параліч або виражений парез однієї кінцівки, поєднаний з глухотою на обидва вуха.

36. Параліч або виражений парез однієї кінцівки, поєднаний з відсутністю зору на одне око.

37. Параліч або виражений парез однієї кінцівки, поєднаний з помірною афазією (за шкалою ARS - 3-5, або за NIHSS - помірна).

38. Параліч або виражений парез однієї кінцівки, поєднаний з розладами функції тазових органів.

39. Постійна калова (сечова) нориця, неприродний задній прохід після проведення хірургічного втручання, або задокументованого стійкого клінічного/анатомічного протипоказання до реконструкції.

40. Ампутація чи відсутність нижньої кінцівки на рівні стегна і вище при наявності рухових та статичних порушень другої нижньої кінцівки (деформуючий артроз кульшового суглоба I-II ступенів, неправильно зрослий злам стегнової кістки із скривленням осі, вкорочення кінцівки на 2-3 сантиметри, фіброзний анкілоз колінного суглоба, помірна контрактура колінного суглоба (обмеження об’єму рухів 25-75% від норми), помірна контрактура надп'ятковогомілкового суглоба, помірне порушення функції нижньої кінцівки визначеного за шкалою LEFS, LEFI)

41. Стан після трансплантації внутрішніх органів.

42. Ендопротезування двох суглобів нижніх кінцівок в будь-яких поєднаннях (кульшовий, колінний, надп'ятково-гомілковий) за наявності 2 ступеня порушення здатності до пересування через 12 місяців після операції.

43. Психічне захворювання, що було причиною встановлення інвалідності сумарною тривалістю десять років і більше. Період в десять років враховується лише після досягнення особою 18 років, для осіб до 18 років зазначений період зараховується за умови встановлення діагнозу розумова відсталість.

44. Єдина функціонуюча нирка за наявності хронічної ниркової недостатності III Б ступеня.

45. Рідкісні (орфанні) генетичні захворювання, що потребують постійної специфічної обов'язкової терапії за наявності обмеження функціонування та життєдіяльності.

Група інвалідності III

46. Стійкий повний птоз на одному оці після проведення 2 видів відновного лікування.

47. Сліпота на одне око (відсутність одного ока) (гострота зору з переносною корекцією 0,05 і нижче або концентричне звуження поля зору до 10 градусів від точки фіксації) або ураження обох очей (зниження гостроти зору з переносною корекцією 0,1 і нижче або концентричне звуження поля зору до 25 градусів від точки фіксації).

48. Двобічна глибока туговухість з сприйняттям порогів повітряної провідності з 81 дБ та більше на частотах 500-4000 Гц у разі стійкої клінічної/анатомічної неможливості хірургічної корекції та/або після проведення хірургічної корекції при туговухості за провідниковим типом.

49. Пожиттєва / постійна трахеостома.

50. Стеноз гортані II - III ступенів (за Cotton-Meyr) внаслідок травматичного або інфекційного ураження нервово-м'язового апарату гортані з одно- або двобічним парезом і стійкою дисфонією у разі стійкої клінічної/анатомічної неможливості або неефективності хірургічного лікування (після 2 втручань, або задокументованій неефективності подальших втручань).

51. Стійка (більше 12 місяців) афонія органічного ґенезу.

52. Дефект щелепи чи твердого піднебіння, якщо протезування не забезпечує жування та ковтання і призводить до помірно вираженого дефіциту ваги тіла (ІМТ 16.9 і нижче).

53. Спотворюючі обличчя рубці та дефекти, за стійкої клінічної/анатомічної неможливості хірургічно-косметологічної корекції, або неефективності попередньої хірургічно-косметологічної корекції.

54. Карликовість із зростом нижче ніж 130 сантиметрів у чоловіків та 120 сантиметрів у жінок.

55. Помірна сенсорна афазія (за шкалою NIHSS, або 0-3 за шкалою ARS) за неефективності логопедичної реабілітації (мінімум 2 цикли реабілітації протягом минулих 12 місяців).

56. Параліч кисті за неефективності фізичної реабілітації (мінімум 2 цикли реабілітації протягом минулих 12 місяців).

57. Помірний парез (зниження сили до 2-3 балів за mMRC) верхньої або нижньої кінцівки, що супроводжується значним обмеженням обсягу активних рухів в усіх суглобах за неефективності фізичної реабілітації (мінімум 2 цикли реабілітації протягом минулих 12 місяців).

58. Паркінсонівський синдром внаслідок хвороби Паркінсона або вторинного паркінсонізму з помірними/середніми акінетико-ригідним, дискінетичним та постуральним синдромами за шкалою MDS-UPDRS або II-III за Хен-Яром.

59. Кукса верхньої кінцівки на рівні променево-зап’ясткового суглобу та вище.

Виключити

60. Відсутність усіх фаланг чотирьох пальців кисті, за винятком першого.

61. Відсутність трьох пальців кисті, включаючи перший; анкілоз чи виражена контрактура тих самих пальців (обмеження об’єму рухів < 25% від максимального).

62. Відсутність першого та другого пальців з відповідними п’ястковими кістками.

63. Відсутність перших пальців обох кистей.

64. Відсутність трьох пальців кистей з відповідними п’ястковими кістками.

65. Кукса стегна чи гомілки.

66. Кукса стопи на рівні суглоба Лісфранка або на вищому рівні.

67. Двобічна кукса стопи з резекцією голівок плюсневих кісток за Шарпом.

68. Вроджений або набутий вивих одного кульшового суглоба із значним порушенням функції, що не підлягає хірургічній корекції.

69. Різко виражена контрактура чи анкілоз (зі стійкою клінічною/анатомічною неможливістю до протезування) двох надп'ятково-гомілкових суглобів;

70. Різко виражена контрактура чи анкілоз надп'ятково-гомілкового суглоба (обмеження об’єму рухів < 25% від норми) та функціональне порушення стопи (за AOFAS < 50, у функціонально невигідному положенні).

71. Різко виражена контрактура кульшового або колінного суглоба, або анкілоз з повним стійким анатомічним або клінічним протипоказанням до протезування (обмеження об’єму рухів < 25% від норми).

72. Вроджений або набутий вивих одного кульшового суглоба із значним порушенням функції.

73. Деформація грудної клітки внаслідок резекції трьох та більше ребер за наявності легеневої недостатності I ступеня і вище.

74. Хибний суглоб стегна чи обох кісток гомілки або великої гомілкової кістки за неефективності реабілітаційних заходів після п’яти років спостереження.

75. Нестійкий колінний або кульшовий суглоб з вираженим порушенням функції кінцівки.

76. Укорочення нижньої кінцівки на 7 см і більше з абсолютними протипоказами до проведення хірургічного лікування, що не підлягають корекції.

77. Сколіоз III ступеня, кіфосколіоз III ступеня з наявністю легеневої недостатності II ступеня, або сколіоз чи кіфосколіоз IV ступеня за стійкої клінічної/анатомічної неможливості хірургічної корекції.

78. Анкілоз (за стійкої клінічної/анатомічної неможлиовості протезування) або різко виражена контрактура (обмеження об’єму рухів < 25% від нормального обєму рухів) плечового або ліктьового суглоба з порушенням функції за результатами DASH, UAFT, FAT, або у функціонально невигідному положенні після реабілітації (протягом 2 місяців (2 цикли за останні 12 місяців).

79. Контрактура передпліччя в положенні повної пронації.

80. Ішемічна контрактура Фолькмана з неможливістю взяти та утримувати предмет, стадії 3-4 за Ліпскомбом, або показники за шкалоб UEFT менше 50, DASH >50, FAT, Kapandji - 0.

81. Деформуючий артроз кульшового суглоба IV ступеня з порушенням функції суглоба за Harris Hip Score <70, або HOOS після реабілітації (протягом 2 місяців (2 цикли) за останні 12 місяців) та за стійкої клінічної/анатомічної неможливості протезування.за стійкої клінічної/анатомічної неможливості протезування.

82. Гастректомія, або обширні резекції товстої кишки, або панкреатоектомія.

83. Первинний (тотальна тиреоїдектомія) або вторинний (внаслідок патології гіпофізу) гіпотиреоз у тяжкій формі в стадії субкомпенсації або декомпенсації на основі вимірювання ТТГ два послідовні рази в минулі 6 місяців (1 раз на 3 місяці) за умови прийому максимально переносимих доз левотироксину (резистентності до

терапії) та наявності одного з ускладнень: гіпотиреоїдна енцефалопатія 2ст і вище з когнітивними розладами, гіпотиреоїдна кардіоміопатія з СН IIA-III ст. NYHA III, офтальмопатія, гіпотиреоїдна дистальна полінейропатія з руховими порушеннями, які обмежують життєдіяльність хворого в тому чи іншому ступені (I ст. і вище).

84. Первинна (двобічна адреналектомія) або вторинна (внаслідок патології гіпофізу) надниркова недостатність у тяжкій формі (ранковий рівень кортизолу в крові менше 150ммоль/л, знижений рівень мінералкортикоїдів, підвищений рівень АКТГ) при наявності симптомів незважаючи на замісну терапію.

85. Чужорідне тіло в серцевому м'язі чи у перикарді внаслідок травми (поранення), штучний клапан серця, функціонуючий кардіостимулятор.

Наявність чужорідних тіл у судинах серця, міокарді, перикарді, які застосовуються з метою лікування або діагностики не є підставою для встановлення інвалідності, якщо вони не обмежують повсякденне функціонування особи.

86. Відсутність однієї легені.

87. Двобічна мастектомія.

88. Однобічна мастектомія внаслідок злоякісного новоутворення.

89. Мікроцист (70 куб. сантиметрів та менше) або відсутність сечового міхура.

90. Цистектомія з транслокалізацією сечоводів у кишківник.

91. Рідкісні (орфанні) генетичні захворювання, що потребують постійної специфічної обов'язкової терапії за наявності обмеження функціонування та життєдіяльності.

92. Розширена екстирпація матки з додатками за наявності онкологічних захворювань, що потребує застосування хіміотерапії та/або променевої терапії) та втраті дітородної здатності (для жінок дітородного віку).

93. Травматична кастрація у чоловіків.

II. ПЕРЕЛІК
онкологічних та онкогематологічних захворювань з несприятливим прогнозом

Захворювання та стан	Код згідно з національним класифікатором НК 025:2021 "Класифікатор хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я"

Рак слинних залоз	C08.9
Рак стравоходу	C16.9
Рак шлунка, з віддаленими метастазами або неоперабельний, або нерезекційний, або рецидивуючий	C16.9
Рак товстої кишки, з віддаленими метастазами або неоперабельний, або нерезекційний, або рецидивуючий	C18
Дрібноклітинний рак товстої кишки	C18
Фіброламелярний рак	C22.0
Гепатоцелюлярна карцинома	C22.0
Холангіоцелюліома	C22.1
Рак жовчного міхура	C22.1
Гепатобластома	C22.2
Рак підшлункової залози	C25

Естезіоневробластома	C30.0
Синоназальний рак	C30.0
Дрібноклітинний рак тимуса	C31
Недрібноклітинний рак легені	C34
Саркоматоїдна карцинома легень, стадії II-IV	C34
Дрібноклітинний рак легень	C34
Саркома Юінга	C41
Остеосаркома, з віддаленими метастазами або неоперабельний чи нерезекційний	C41
Злоякісна меланома, слизових оболонок	C43
Злоякісний меланома шкіри з метастазами	C43
Карцинома клітин Меркеля, з метастазами	C44.6, C44.7, C44.3
Плевральна мезотеліома	C45

Десмопластична мезотеліома	C45.3
Перитонеальна мезотеліома	C45.1
Перикардіальна мезотеліома	C45.2
Саркоматозна мезотеліома	C45.9
Саркома Капоші легень	C46.7
Рак периферичних нервів, метастатичний або рецидивуючий	C47
Рак спинальних нервових корінців, метастатичний або рецидивуючий	C47
Первинний рак очеревини	C48.1, C80.1
Десмопластичні дрібноклітинні пухлини	C48.2
Перитонеальний муцинозний карциноматоз	C48.2
Первинний перитонеальний рак	C48.2
Лейоміосаркома	C49

Злоякісна гастроінтестинальна стромальна пухлина	C49
Саркома м’яких тканин, з віддаленими метастазами або рецидивуюча	C49
Альвеолярна саркома м’яких тканин	C49.9
Ангіосаркома	C49.9
Саркома з перестановкою CIC	C49.9
Рабдомиосаркома	C49.9
Атипова тератоїдна/рабдоїдна пухлина	C49.9, C72.9
Запальний рак молочної залози	C50.9
Ендометриальна стромальна саркома	C54.1
Метастатична ендометриальна аденокарцинома	C54.1
Злоякісна пухлина зародкових клітин (герміногенна пухлина)	C56, C62
Дрібноклітинний рак жіночих статевих шляхів	C57.9

Рак простати, гормонально-рефрактерний або з вісцеральними метастазами	C61
Дрібноклітинний рак простати	C61
Ниркова медулярна карцинома	C64.9
Рак сечовода, з віддаленими метастазами або неоперабельний, нерезекційний чи рецидивуючий	C66
Двостороння ретинобластома	C69.2
Астроцитома, стадії III і IV	C71.0-C71.9
Карцинома хоріоїдального сплетення	C71.5
Медулобластома	C71.6
Злоякісні гліоми стовбура головного мозку - у дитинстві	C71.7
Анапластична епендимома	C71.9
Епендимобластома - дитяча пухлина мозку	C71.9

Гліобластома мультиформна (рак мозку)	C71.9
Гліома, стадії III і IV	C71.9
Злоякісна ектомезенхімома	C71.9
Олігодендрогліома, стадія III	C71.9
Первинна лімфома центральної нервової системи	C72.9
Анапластичний рак щитоподібної залози	C73
Рак голови та шиї, з віддаленими метастазами або неоперабельний, або нерезекційний	C76.0, C77
Рак тонкої кишки, з віддаленими метастазами або неоперабельний, нерезекційний чи рецидивуючий	C78.4
Рак нирки, неоперабельний або нерезекційний	C79
Злоякісна ренальна рабдоїдна пухлина	C79.0
Рак сечового міхура, з віддаленими метастазами або невиліковний, нерезектабельний	C79.1

Вторинна аденокарцинома головного мозку	C79.3
Хондросаркома, з мультимодальною терапією	C79.5
Рак наднирників, з віддаленими метастазами або невиліковний, нерезектабельний або рецидивуючий	C79.7
Анапластичний рак наднирників у дорослих, з віддаленими метастазами або невиліковний, нерезектабельний або рецидивуючий	C79.7
Рак молочної залози, з віддаленими метастазами або невиліковний, нерезектабельний	C79.81
Рак яєчників, з віддаленими метастазами або неоперабельний чи нерезекційний	C79.82
Карцинома невідомої первинної локалізації	C80
Лептоменінгеальний карциноматоз	C80.0
Ліпосаркома, метастатична або рецидивуюча	C80.1
NUT-карцинома	C80.9
Лімфома Ходжкіна, рефрактерна форма	C81

Лімфома з клітин мантійної зони	C83.1
Плазмобластна лімфома	C83.3
Первинна лімфома з випотом	C83.8
Неходжкінська лімфома	C85.9
Синдром Ріхтера	C85.9
Лімфоматоїдний гранулематоз, стадія III	C86.0
Бластний плазмацитоїдний дендритноклітинний новоутвір	C86.4
Ангіоімунобластна Т-клітинна лімфома	C86.5
Гострі лейкози	C91-C95
Хронічний мієлоїдний лейкоз, бластна фаза	C92.1
Фолікулярна дендритна клітинна саркома - метастатична або рецидивуюча	C96.4
Гістоцитарні злоякісності новоутворення	C96.4

III. ПЕРЕЛІК
тяжких захворювань та станів, за яких інвалідність встановлюється на 5 років

Захворювання та стан	Код згідно з національним класифікатором НК 025:2021 “Класифікатор хвороб та споріднених проблем охорони здоров’я”
Хвороби органів дихання, тяжкий перебіг з хронічною респіраторною недостатністю 3 ступеня	J96
Хвороби системи кровообігу, хронічна серцева недостатність ІІБ - ІІІ стадії	I50
Хронічна хвороба нирок, стадії 4 і 5	N18.4, N18.5
ВІЛ-інфекція, 4 клінічна стадія	B20
Цукровий діабет типу 1 або 2, з хронічною хворобою нирок, стадії 3-5	E10.2, E11.2, N18.3-N18.5
Системний червоний вовчак з ураженням нирок (люпус-нефрит), хронічна хвороба нирок, стадії 3-5	M32.1, N18.3-N18.5
Фіброз та цироз печінки, за критерієм Чайлда-П’ю, клас В та С Цироз печінки з гепатоспленомегалією і портальною гіпертензією 3ст. (>10 ммРт.ст за градієнтом тиску в ворітній вені, або >25кПа за даними еластографії, та одне з: наявність кровотечі з варикозних вен стравоходу, асцит, печінкова енцефалопатія, набряки) за неефективності, або	K70-K74, B18-B19, B94.2

протипоказам до консервативного лікування (діуретик) протягом 3 тижнів та відсутності рекомпенсації після лікування етіологічного чинника протягом 12 місяців	
Хвороба Альцгеймера та інші деменції	F00-F03, G30
Розсіяний склероз Злоякісні новоутворення, зокрема лімфоїдної, кровотворної і споріднених з ними тканин стадії III-IV (з метастазами (M1 за класифікацією TNM) і рецидивами; тяжкий загальний стан ECOG 3 і більше, з вираженими проявами інтоксикації, втрата >5% маси тіла протягом попередніх 6 місяців або 2–5% втрати маси тіла з індексом маси тіла (IMT) <20 кг/м2 або зменшенням м'язової маси, і синдромом лізису пухлини)	G35 C00-D48
Захворювання серцево-судинної системи з серцевою недостатністю III ступенів за Стражеском та Василенком (та/або стадія D за міжнародною класифікацією, та/або ФК III-IV за NYHA) за неефективності реабілітації (2 курси протягом 12 місяців, або задокументоване стійке клінічне або анатомічне протипоказання)	I00-I99"

_____